

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 90.

V Ljubljani, v petek 20. aprila 1894.

Letnik XXII

Državni zbor.

Dunaj, 19. aprila.

Budgetna razprava.

(Deveti in deseti dan.)

Večji del zadnjih dveh sej 16. in 18. t. m. veljal je razpravi gledé oglašanja domobrancev, ki je v zvezi s proračunom ministerstva za deželno brambo, o čemer ste že poročali.

Po končni besedi poročevalca dr. Prombera je bil najprej odklonjen predlog Pacakov, da naj se o predloženem načrtu prestopi na dnevni red, potem je bilo s 104 proti 52 glasovom sklenjeno, pričeti posebno razpravo, pri kateri se je oglasilo zopet mnogo govornikov. Govorili so namreč Kaiser, Krauss, Kronawetter in Welsersheimb, ki je zavračal dr. Luegerja, potem pa tudi še naznanjal, da je pripravljen, dovoliti pokojnine in miloščine tudi vojaškim vdovam in sirotam, katere so bile dozdej izvzete od dotične postave, ako obvelja v ta namen potrebni dostavek k dotičnemu zakonu; naša vlada je že pritrčila takemu dostavku, ogerska pa še ne.

Za njim je govoril še posl. Morre, za njim pa kot glavni protigovornik dr. Vašaty v prvi polovici češki, v drugi pa nemški. Zakon gledé oglašanja domobrancev obveljal je potem po nasvetu vojnega odseka in je bil danes potrjen tudi v celoti.

Predno je bila končana včerajšnja seja, bilo je še nekoliko vrišča v zbornici. Oglasil se je namreč dr. Lueger, da bi stavil neki predlog v smislu § 58. pravičnega reda, ki poslancem daje pravico, od zbornice zahtevati pokaranje, ako je bil kdo izmed njih razžaljen med zborovanjem. Dr. Lueger je hotel tako pokaranje zahtevati za dr. Mengerja. Ali naposled se je premislil in je opustil ta predlog iz treh vzrokov, kakor je rekel: 1. Ker je že gospod podpredsednik, dasi še le po njegovi naznanitvi, k redu poklical poslanca Mengerja; 2. ker noče zadrževati delovanja visoke zbornice z osebnimi prepiri in 3. ker se mu je povedalo, da je dr. Menger žid. (Dobrokljci in ploskanje z rokami na jedni, glasni ugovori na drugi strani.)

Predsednik baron Chlumeccky pokaral je dr. Luegerja, češ, da je preslepil predsedništvo, ker se je oglasil, da stavi neki predlog, pa ga ni stavil. Ako bi bil predsednik to prej vedel, bi mu ne bil dal besede.

Tudi dr. Menger se je oglasil, pa predsednik mu iz pričetka ni hotel dati besede; dal mu jo je še le potem, ko je poudarjal, da se je oglasil samo k dejanskemu popravku. Nobena nečast bi zanj ne bila, rekel je Menger, če bi bil žid, ker je med židi stokrat več poštenih mož, kakor med njimi, ki na tak način napadajo žide. Slučajno pa on ni žid, ampak potomec stare meščanske družine hebske, ki že od 17. stoletja sem stanuje v Hebu, kjer je oče njegov doma.

Predno se je danes pričelo nadaljevanje budgetne debate, prešla je zopet dobra ura, ker je najprej stavil poljski poslanec Skarszewski nujni predlog gledé državne podpore za mesto Sandec, ki je bilo od požara popolnoma uničeno, potem pa dr. Brzorad drugi nujni predlog, da naj volilni odsek v osmih dnevih poroča o mladočeškem predlogu gledé splošne volilne pravice. Razven predlagatelja

govorili so o tej reči še baron Widmann kot načelnik volilnega odseka, dalje Pernerstorfer in dr. Kaizl. Pri glasovanju bila je nujnost Brzoradovega predloga odklonjena, ki se bode torej obravnaval še le pozneje po določenih pravičnega reda, in pričela se je razprava o proračunu ministerstva za deželno brambo.

Prvi govornik je bil poslanec Kaiser, za katerim je prišel na vrsto dalmatinski posl. Biankini, ki je govoril o domobranskem zakonu, pri katerem ni prišel na vrsto. Podpredsednik dr. Katrein ga je zaradi tega opominjal, da je ta reč že rešena in da naj ostane pri proračunu deželno-brambovskega ministerstva. Ali Biankini se je izgovarjal, da sme pri centralu govoriti o vseh vojaških zadevah in je nadaljeval razpravo o domobranskem zakonu, ne da bi ga bil dalje motil gospod podpredsednik. Za njim je govoril še graški poslanec Hofmann, in ko to sklepam, češki govorni mladočeški poslanec dr. Šil.

Gimnazija v Celju.

(Govor poslanca gosp. Mihe Vošnjaka v drž. zboru dne 6. aprila 1894.)

Visoka zbornica! Dovoljeno mi bodi, da omenim dve važnejši stvari, ki ovladujeta sedanjo visoko zbornico in vso notranjo politiko pri nas, kakor lahko rečem. Velecenjeni gospodje bodete pač vedeli, da mislim koalicijo in pa volilno reformo.

Koalicija! Takoj včeraj, prvi dan budgetne debate, so cenjeni gospodje govorniki govorili o tej stvari. Posebno je skupino, kateri jaz pripadam, v tem oziru nekako pozivljaj cenjeni poslanec celjskega mesta. Gospod Foregger ne razume, kako da smo mi prišli v koalicijo in da se nam ni preprečil vstop v koalicijo. Da, kako sem jaz prišel s svojimi ožjimi somišljeniki v koalicijo? Cenjenemu gospodu bode morda znano, da smo mi, zlasti kar se tiče moje osebe, bili od vstopa v to visoko zbornico, to je od leta 1885, v klubu, kateremu na čelu je stal in stoji velecenjeni gosp. njega ekscelenca grof Hohenwart. Ko je prišlo do prevrata strank vlani v oktobru, je klub konservativcev izjavil, da vstopi v koalicijo kot tak. Da so se slovenski poslanci v tem trenutku razdelili v dve frakciji, je razumljivo, kajti take ločitve vrše se v trenutkih, v katerih se ne more pregledati bodoči položaj parlamenta, in vsak del misli, da je zadel pravo. Sicer se je pa bila taka ločitev zgodila tudi tedaj, ko se je bil razbil veliki liberalni klub in se je jeden del bil izločil ter se organizoval kot skrajna stranka.

Tako smo prišli v koalicijo. Naravnost nismo vstopili, temveč ostali smo le zvesti konservativnemu klubu.

Moj častiti predgovornik, gospod prof. Šuklje, je tudi to naglašal, poudarjal povod in glavni uzrok, kako da smo posredno prišli v koalicijo. Sklepi pa, ki se od več strani izvajajo iz našega postopanje v koaliciji, in katere je zlasti izvajal gospod zastopnik celjskega mesta, po mojem mnenju niso pravi. Gospod poslanec celjskega mesta trdi, da smo se kot člani koalicije izneverili glavnemu načelu koalicije, ko smo prišli z narodnimi zahtevami, če tudi je namen koalicije, da v narodnem oziru za nekaj časa vse potihne.

Pred vsem se nam očita, da rušimo koalicijo s tem, da zahtevamo, da se premeni organizacija celjske gimnazije in da so poslanci naše frakcije s Kranjskega zahtevali obnovljenje gimnazije v Kranju.

Obnovljenje kranjske gimnazije je potrebno, ker je ljubljanska prenapoljena; torej to ni nobena koncesija, to učilišče je že bilo in je je prejšnja vlada odpravila, ker je tudi Slovencem hotela odščipniti jedno gimnazijo.

Druga točka, zaradi katere se nam očita, da rušimo koalicijo, je naša zahteva, da na celjski gimnaziji se osnujejo slovenske paralelke.

Prav veseli me, da je gospod zastopnik celjskega mesta govoril pred menoj. Sedaj lahko konstatujem, da je vprašanje celjske gimnazije še le prav zmedel, dasi je trdil, da je je pojasnil. Gospodje, ki želé jasnosti v tej stvari, sedaj manj vedo, kakor so poprej. Ze to, da je sprva govoril ob osnovi dveh novih slovenskih gimnazij, s čimer je mislil obnovljenje gimnazije v Kranju in osnovno paralelko v Celju, bi utegnilo koga premotiti, da ne bi vedel, kaj mi prav za prav zahtevamo.

Rekel je, da koalicijska misel ne dopušča, da se v nemškem mestu osnuje slovenska gimnazija.

Ali, gospoda moja, mari gre za kako slovensko učilišče? Mari se gre za to, da se kako oškoduje sedanja povsem nemška velika gimnazija? Nikakor ne! Nemška velika gimnazija ostane še zanaprej, kakor je bila doslej. Nemškemu življu v Celju in sploh na Dolenjem Štajerskem se ne bode nič škodovalo. Mi le to hočemo, da bodo slovenski učenci mogli iz ljudske šole naravnost iti v gimnazijo.

Pa pogledjmo malo nazaj v zgodovino — rekel bi — te parlamentarne morske kače, osnove slovenskih paralel v Celju.

Pred vsem mi je popraviti izraz slovenske paralelke, kajti osnovele se bodo, kakor se je izjavila visoka vlada v budgetnem odseku, paralelke, kakoršne so v Mariboru. Tam nimamo slovenskih paralel, temveč čisto nemške in dvojezične, v katerih se le štirje predmeti učé v slovenščini, in sicer veronauk, slovenščina, latinščina in matematika. Vsi drugi predmeti predavajo se v nemščini.

Ravno ta razdelitev se vpelje tudi v Celju. Naravnost nerazumljivo je, kako se sploh o slovenskih paralelkah govoriti more. To niso nobene slovenske paralelke, v najugodnejšem slučaju bi se mogle imenovati dvojezične. Gospod poslanec celjskega mesta je ugovarjal, da bi bila potrebna preosnova celjske gimnazije. Navajal je kot argument proti predgovorniku profesorju Šukljeju, da se čudi, kako da more biti g. Šuklje za nastale troške za osnovo dveh učilišč, obnovljenje gimnazije v Kranju in osnovo slovenske nižje gimnazije v Celju, ko vendar poklada tako važnost na ravnotežje v državnem gospodarstvu. Ta argument pa vendar ne velja, če pomislimo, kako malo troškov bodo prizadjale slovenske paralelke v Celju, ko gre največ le za to, da se primerni profesorji postavijo tjekaj, ne da bi se njih število dosti pomnožilo, ki bodo zmožni, poučevati v obeh deželnih jezicah.

Nekaj let so že tako ondu paralelke. Troški bi se povečali z osnovo slovenskih paralel v Celju le za malo, po mojem mnenju še za 2000 gl. ne na leto, kar pač ni v nobeni primeri s pedagogičnimi vspehi, ki so pričakovati. Jaz sem to stvar po-

prej imenoval morsko kačo. To ime tudi zasluži, kajti kakor se spominjam, sta se že v letih 1879 in 1880 v visoki zbornici sklenili resoluciji, da se osnuje slovenske paralelke v Celju in Mariboru. Potem so se leto za letom sklepale resolucije, katere je tedaj Foreggerjev list „Deutsche Wacht“ imenoval: „Resolucije, po ceni kakor robidnice.“

In res, resolucije so bile tedaj brez vspeha. Pa mi smo od leta do leta pri budgetni debati označili svoje stališče in tako smo prišli do 1889. leta, katerega leta so se vendar le osnovala dvojezične paralelke v Mariboru na nižji gimnaziji. In zakaj v Mariboru, gospôda moja? Veliko bolj naravno in važno bi bilo, da so se osnovala v Celju. Jaz ne vem, ali hudobni jeziki so govorili, da so se paralelke osnovala v Mariboru, da se pokaže, da ne vspevajo.

Fakta pa kažejo, da so se te paralelke v Mariboru dobro obnesle. Jeseni so prestopili učenci iz četrtega razreda slovenskih paralel v petega popolnoma nemškega, in kakor se sliši, je vspeh izvrsten, kajti bilo je pet odličnikov mej tistimi, ki so prišli iz slovenskih paralel v čisto nemški peti razred velike gimnazije. To je nas nagibalo, da smo vlado opomnili, kaj je prejšnji učni minister obljubil, da se začne ustanovljati paralelke v Celju, ako se v Mariboru dobro obnesó. Vspeh je izvrsten in minolo jesen bi se bile morale dotične paralelke v Celju osnovati.

To se pa ni zgodilo, zato smo pa vlado na to opomnili, ker smo bili prepričani, da zahtevanje taci paralel v Celju bi ne nasprotovalo načelom koalicije. Profesor Šuklje je že opozoril, kako drugače razumevajo odložitve političnih narodnih vprašanj na levi strani, h kateri pa ne spada gospod Foregger, ker sploh ni znano, kam spada.

Osnova slovenskih paralel že zaradi tega ne nasprotuje načelom koalicije, ker sploh to ni nobeno „veliko“ politično ali narodno vprašanje.

Vse kaj drugega je bilo, ko je včeraj predgovornik s Tridenskega omenil odločitev južne Tirolske, ker je veliko politično vprašanje. Veliko politično vprašanje pomenja češko državno pravo. Veliko politično vprašanje bi bilo, ko bi mi sprožili južno-slovensko vprašanje, ali vsaj zjedinjuje vseh slovenskih pokrajin v jeden upraven okoliš. To bi bila velika politična vprašanja, katerih se koalicija ne sme dotikati.

(Dalje sledi.)

Občinske volitve v Pazinu.

Iz Pazina 18. aprila t. l.

Naše volitve v upravni svet pazinske občine se zavlačujejo ad calendas graecas zaradi tega, ker naš slavni vitez na vso moč hoče in želi dati šarenjakom občino v roke, katero ima narodna stranka uže 6 let v svojih rokah. Tem nameram slavnega viteza je na poti naš župan, ki ne da vsaki vitezevi naredbi obveljati; ampak na podlagi zakona in pravice išče, da se vse postavno izpolnjuje. Kakor je uže znano, je pred 6—7 leti zmagala pri volitvah v občinski upravni svet hrvatska narodna stranka v II. in III. razredu in pred 3 leti tudi še v I. razredu, ker so se v tem razredu Lahoni volitve zdržali. Vkljub temu pa so vložili protest proti volitvi, kateri pa ni obveljal, ker je kot okrajni glavar deloval človek nepristranski. Sedaj pa, ko so se razmere spremenile, namenili so zopet i naši Lahoni pridobiti upravo pazinske občine v svoje roke. Kako naj to dosežejo? V kolikor niso sami znali, poučil jih je naš vitez. Ker hrvatska stranka v III. in II. razredu ima gotovo večino, mej tem le v I. razredu so gospodarji Lahoni, ni bilo izgleda Lahonom za večino; da vendar zmagajo vsaj v III. razredu, kar čez noč so postali skoro vsi pazinski mestjani, ki so lahonske stranke, raznovrstni obrtniki in ko so bile volilne listine izpostavljene za reklamacije — reklamiralo je 66 pazinskih najnovejših obrtnikov svojo volilno pravico meneč, da bodo z manevrom precej uspeli. No namerili so se na trdo kost. Naš župan, ki si ne da komandovati ne od Lahonov in ne od viteza Feketa, eventuelno reklamacijska komisija, odbila je vse reklamacije teh obrtnikov kot nepostavne, posebno pa z ozirom na to, da se ima volilne liste sestavljati na podlagi plačanega davka za pretečeno leto. Ker pa sam davčni urad v svojem izkazu ni navedel ni jednega teh reklamantov, je torej komisija popolnoma pravilno postopala. Vitez Schwarz pa je podpiral reklamante in zahteval njih uvrstitev v volilni list vkljub temu, da niso plačali niti novčiča davka za svojo obrtnijo. Proti temu

odloku rekuriralo je županstvo na c. kr. namestništvo in ker tudi poslednje ni ugodilo rekurzu, reklamiralo je isto na c. kr. ministerstvo, ki je deloma ugodilo rekurzu proti odloku okrajnega glavarstva s katerim je zahtevalo, da se dotični reklamanti imajo uvrstiti v volilno listino. Ministerstvo je tolmačilo stvar tako, da člen 17. volilnega reda ima poseben postopek in kedor je prikrajšan v svoji pravici, naj reklamuje — c. kr. politična oblastnija pa nima pravice popravljati volilne listine, ampak se omejiti na predložene reklame. — Proti odloku c. kr. ministerstva, v kolikor ni uvažilo rekurza in in je potrdilo deloma odlok c. kr. okrajnega glavarstva v Pazinu, vložili so trije volilci pritožbo na upravno sodnijo na Dunaju. Dokler poslednje ne reši pritožbe, je naprošeno okrajno glavarstvo ustaviti izvršitev volitve.

Kakor se torej vidi, Lahni bi na vso moč hoteli zasesti zopet občinsko hišo. Upam pa v božjo previdnost, v pravico in v narodno vstrajnost, da se jim namera ne posreči.

Kakor sem uže javil, je v soboto dne 7. t. m. slavilo pazinsko društvo „Casino“ 50 letnico obstanka. Te slavnosti udeležil se je tudi okrajni glavar vitez Schwarz ter je tudi imel govor, slaveč lahonsko kulturo. Ker je vitez Schwarz tudi član te kazine, se prav nič ne čudimo, da se je udeležil te slavnosti.

Družba „Lega Nazionale“ nameravala je odpreti laško šolo v Kaščergi pri Pazinu. Deželni šolski svet ni tega dovolil, v temeljujoč svoj odlok s tem, da dokler še ne ustanovi in ne odpre v istem mestu hrvatska šola — ne more dovoliti ustanovitve laške šole. Ker je sam deželni šolski svet uvidel neumestnost za otvoritev laške šole v tem okraju, si moremo misliti, da ga k temu niso naganjali baš netehtni razlogi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. aprila.

Katoliška gimnazija v Lincu. Liberalni mestni zbor v Lincu je dovolil 50.000 gl. za katoliško gimnazijo s pogojem, da bode gimnazija v Lincu in da bode imela pravico javnosti. Zastoj so liberalni listi odgovarjali, da naj se ta znesek ne dovoli, in pri tem kazali na slabe mestne finančne razmere. Za dovolitev je glasovalo 24 mestnih odborikov, proti dovolitvi pa le 7, pa še od teh 7 jih je 5 bilo za to, da se nekaj dovoli za to šolo, le znesek se jim je prevelik zdel. Načelno sta se le dva izrekla zoper vsako podporo in zoper osnovo katoliške gimnazije v Lincu. Seveda mestni zbor se je moral ozirati na želje prebivalstva, ker sicer bi se mestnim odborikom utegnilo pripetiti kaj takega, kakor se je liberalnim mestnim odborikom v Solnogradu, kjer so letos pri dopolnilni volitvi izmej 13 kandidatov samo jednega, pa še tega z veliko težavo spravili v mestni zbor. Katoliški listi mislijo, da je znesek 50.000 gl. malo premahen z ozirom na važnost takega zaveda. Sklep mestnega zbora linškega pa nam kaže, kako liberalizem povsod pojema. V prejšnjih časih bi še misliti ne bilo moč, da bi zbor dovolil podporo katoliškemu zavodu.

Prški mestni zbor. Vprašanje o čeških napisih bode še dolgo vznemirjalo javno mnenje v Pragi. Nemški hišni posestniki so jeli na lastne stroške napravljati dvojezične in čisto nemške napise. Teh napisov jim nobeden zabraniti ne more. Če občina dobi pravico, da napravi svoje napise, bodo pa po nekaterih hišah dvojni napisi, nemški, oziroma dvojezični, kot nekak protest proti sklepu mestnega zbora. V poslednji seji mestnega zbora so se o tem posvetovali in sklenili, da so ulična imena lastna imena, ki se ne smejo prevajati. Ta sklep pa pač ne bode oviral nemških posestnikov, da ne bi napravili nemških napisov. Potem je mestni zbor sklenil, da se dvoje ulice v Vaclavovem trgu imenujete Ditrichove in Jensteinove ulice. Mladočehi so ugovarjali proti poslednjemu imenu, ker po njih mnenju nadškof Jenstein ni nič storil za Prago. Predlagali so, da naj se te ulice imenujejo Barakove ulice, po vredniku „Narodnih Listov“, Baraku, ki je bil zaprt v Vaclavi kaznilnici. Večina je sklenila, da se ulica imenuje Jensteinova ulica, dasi so Mladočehi grozno ugovarjali in kričali.

Kossuthove demonstracije. Predvčeraj je ogerski minister notranjih stvari odgovarjal na neko interpelacijo zastran postopanja policije ob Kossuthovih demonstracijah v Budimpešti. Minister

je obširno naslikal dogodke v Budimpešti. Zagovarjal je policijo, da je postavno postopala, ker so demonstrantje rabili silo. Nad pedeset gospodarjev se je prišlo pritožiti, da so jih prisilili razobesiti črne zastave, ker so jim pretili, da pobijejo drugače hišna okna, ali pa še hiše poderó. Ker policija ni mogla zmagovati, so se morali poklicati vojaki na pomoč. Vojaštvo je prišlo še-le na klic policije. On je sam prosil, da se pošlje polk konjice, ker konjiki lažje razganjajo brez prelivanja krvi, kakor pešci. Poslednji bi bili morali streljati. — Ta ministrov odgovor skrajni levici ni ugajal, ker je razkril, kako se je umetno napravljalo navdušenje za Kossutha. Zastave so se razobešale, da so se obvarovala okna. Obžalovati je pač le to, da ni policija preprečila taci nasilstev, ker bi po Budimpešti bilo polovico manj črnih zastav. Seveda vlada se je tedaj bala zameriti skrajni levici, ker se o civilnem zakonu še ni glasovalo.

Gagarinova parobrodna družba. Parniki te družbe se s Kaulbarsovih časov niso ustavljali v nobenem bolgarskem pristanišču, da si se je osnovala, da pospešuje trgovino mej Rusijo, Rumunijo, Bolgarijo in Srbijo. Večkrat so pač na skrivnem ti parniki kje se približali bolgarskemu obrežju in izkrcali kake agitatorje ali izložili puntarske oklice, ki so se potem razširjali po Bolgariji. Ta družba je vedno imela zveze z vladnimi nasprotniki v Bolgariji in jih podpirala. Tudi je po njenem posredovanju vladnim nasprotnikom v Bolgariji prihajal iz Rusije denar. Zato se ne čudimo, da v Bolgariji nič posebno se ne vesele, da je nakrat ta družba sklenila, da se bodo ladije njene ustavljale tudi v Varni in Burgasu. Boje se v Sredecu, da je to v zvezi s kakimi novimi spletkami. Mogoče je pa tudi, da Rusija želi stopiti v trgovsko zvezo z Bolgarijo, ker so se prepričali, da z nasprotovanjem nič ne dosežejo.

Miquelove davčne predloge so prišle v nevarnost in ne ve se več, kako dolgo se bode mogel še obdržati. Da se pokrijejo večje potrebščine za vojno in pa odpadek pri carinah vsled trgovskih pogodeb, je Miquel predlagal več novih davkov pred vsem nov davek na tabak. Ta davek bi bil posebno hudo zadel majhne tobačne tovarne in mnoge delavcev bi najbrž zgubilo zaslužek. V Nemčiji tobak namreč ni državni monopol, kakor v Avstriji, temveč imajo zasebniški tobačne tovarne. Odsek je ta davek zavrgel. Proti temu davku so glasovali katoliški centrum, svobodomiselná stranka, socijalni demokratje in protisemitje. Poslednji zlasti zahtevajo, da se naj višje obdači veliki kapital, zlasti borza. Vodja katolikov Lieber se je pa izjavil, da bi katoliki glasovali tudi za davek od tobaka, le da se mora zakon nekoliko predelati, da ne bode tako zadeval nižjih stanov. Ker se je državni zbor zaključil, je stvar za nekaj časa odložena.

Socijalne stvari.

Bodočnost avstrijskih Nemcev.

(Priobčil Zdravko.)

V zadnjih dveh letih sta izdala dva imenitna Nemca knjigi, ki govorita o bodočnosti avstrijskih Nemcev. *) Ker sta knjigi pisani objektivno in nam razjasnjeta jako dobro položaj avstrijskih Nemcev v primeri s Slovani, treba je, da si ju ogledamo nekoliko natančneje.

Oba pisatelja, Hainisch in Herkner, sta pojasnila socijalno-ekonomsko stran tega vprašanja; oslabljenja hegemonije Nemcev in njihovega jezika ne iščeta v razvoju politike zadnjih let. Sam Hainisch pravi: „Lahko obžalujemo oslabljenje oblasti nemškega jezika, oslabljenje, katero ima za seboj za nas Nemce žalostne posledice, ali priznati moramo, da je to naravni proces. Vsak narod, kateri je dosegel primerno kulturno stopinjo, more zahtevati, da mu ne vsiljujejo tujega jezika.“ Hainisch torej priznava brezvspešnost vsega stremljenja Nemcev, da bi obdržali gospodstvo v Avstriji, češ da je povsem naravno, ako se drugi narodi s probujeno samozavestjo hočejo otresti nemškega jarma, ali pisatelj nam riše položaj Nemcev še žalostneje: „Deca našega naroda se mu je odtujila; zemlja, na kateri so stanovali naši očetje, je zgubljena in prešla je v roke tujim, časih celo nam sovražnim narodom.“

*) Dr. Michael Hainisch: Die Zukunft der Deutschösterreicher. Eine statistische volkswirtschaftliche Studie. Wien, 1892. Str. 162. — Dr. Heinrich Herkner, die Zukunft der Deutsch-Oesterreicher. Wien, 1893. Str. 24 (iz „Deutsche Worte“).

Pisatelj navaja nekoliko vzgledov, primerja posest Nemcev pred nekaterimi desetletji in njihovo sedanjost. Največ so izgubili Nemci v sudetskih deželah, na Češkem, Moravskem in Sleskem. Skoro vsa manjša mesta so se počehila, večja kakor Brno, Olomuc, Iglavo in Budjevice čaka ista osoda. Tam, kjer so bili Nemci v večini, zmanjšuje se njihovo število v zadnjem času vedno bolj in bolj. Značilna za to se mesta Praga, Pilzen in Budjevice. V Pragi se jih je l. 1856. pri ljudskem štetju priznalo za Nemce 73.000, za Čeha 50.000 in v šestdesetih letih je pošiljala Praga nemške poslance z zbornico. Sedaj pa nimajo Nemci niti jednega zastopnika v praškem mestnem svetu, in vsi praški poslanci so Čehi. V Pilznu je bila baje l. 1850. večina naseljenikov še nemška, sedaj pa sestavljajo le bore manjšino; tudi v Budejovicah, kjer so Nemci še v večini, bi lahko matematiško natanko preračunili, kdaj preide mesto v češke roke. Ali še dalje! V povsem nemških krajih na Češkem, nekaterih delih Nižje Avstrijske, zlasti na Dunaju vidimo obilico čeških naseljencev. Čehi se množe hitreje nego Nemci in imajo več podjetnega duha vrivajo se mej nemške stanovalece. Ta socijalna preseljevanja so postala narodno-politiški faktor v novejšem času, ko se narodnost čimdalje bolj vzbujala. Ko bi narodni duh ne bil toliko razvit, pomešale in potujčile bi se te mase mej nemškim narodom, tako pa so nalik ostremu klinu v nemško naseljenje.

Progresivna „čehizacija“ Pilzja in Budejevic je pred vsem rezultat naseljevanja čeških delavcev in služinčadi. „Ti naseljenci res niso izobraženi, revni in ne posebno nadahnjeni narodnega duha; to so političke ničle, ali kakor vsake ničle, tudi te značijo nekaj, ako jih postavimo za druge številke.“ Te druge številke so po Hainischevem mnenju uradniki in duhovniki, ali mi mislimo, da se češke „ničle“ ne izpreminjajo v številke samo po teh faktorjih, temveč tudi iz sebe po novejšem narodnem gibanju na Češkem in po politički agitaciji. Zato se Hainisch povsem opravičeno obrača proti onim, ki vidijo oslabljenje nemškega elementa v pomirljivi politiki grofa Tasfeja v nasprotju z Auerspergom Lasserjem. Res je, da je takozvana „pomirljiva doba“ (Veröhnungsära) Nemcem v mešanih pokrajinah marsikaj škodovala, ali vendar niti vladna politika niti slabi narodni čut avstrijskih Nemcev ni po Hainischu posebne važnosti v procesu oslabljenja nemškega elementa, „to se vidi že iz tega, da se ne nanašajo zgube, ki so bile konstatovane leta 1880“ na ero Taaffejevo, temveč nemških ministrov. Osnovni vzrok oslabljenja nemškega elementa v Avstriji ni v premembi (!) vladne politike, temveč v množenju slovanskih narodov.

Da moremo soditi o razmernem pomnoženju slovanskih narodov, oglejmo si najpoprej ljudsko štetje 31. decembra 1890. Vseh stanovalecev v Avstriji se je naštel 23.473.056. in sicer 361 odstotek Nemcev (8.461.580), 5.472.871 Čehov, 3.719.232 Poljakov, 3.105.221 Rusinov, 1.176.672 Slovencev, 644.926 Srbohrvatov, 675.305 Italijanov, 209.110 Rumunov.

Primere v odstotkih za leto 1880 in 1890 nam kaže ta-le tabela:

	1880	1890
Nemci	36,73	36,1
Čehi	23,77	23,3
Poljaki	14,86	15,8
Rusini	13,83	13,2
Slovenci	5,23	5,0
Srbo-Hrvati	2,58	2,8
Italija	3,07	2,9
Rumuni	0,88	0,5

Kakor številke nikakor niso natančne, ker se je pri štetju gledalo na občevalni jezik, tako se tudi razmerno padanje Nemcev, Čehov, Slovencev in Italijanov ne pozna toliko. Se na drugo stran se moramo ozirati. Čim bolj so naseljene v kakem kraju mlade moči, tem bolj raste naselbina. V letu 1880 je prišlo v izključno nemških krajih kot najmanjši odstotek za stanovnike od 1 do 15 let 30,14 odstotkov, mej tem ko v poljskih in čeških krajih 35,35 odstotkov.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. aprila.

(Dom družbe sv. Mohorja) v Celovcu se bode cerkveno blagoslovil prihodnji četrtek dne 26. aprila. Potem se preseli tiskarna v lepe nove prostore. Sedaj se vdelaže na pročelju družbine hiše velika

podoba sv. Mohorja in Fortunata iz mozaika. Da bi mogočna družbina zaščitnika vedno varovala družbo in ves slovenski narod!

(Koalicijska servilnost.) S tem naslovom objavil je včerajšnji „Narod“ dnevno novico, v kateri se spoditka nad pisavo našega g. dopisnika iz Konjic, ker je knežji rodbini Windischgraetzovi v svojem poročilu večkrat dodal naslov: svetla, ter spravlja to nazivanje v zvezo s „Slovenčev“ koalicijsko servilnostjo. Za pametne ljudi je dovolj, da samo označimo „Narodovo“ pisavo. Omenimo pa, da se je po našem mnenju „Slovenec“ s tem manj pregrešil, nego „Narod“, ki je neresnično poročal o roparskem napadu, ki se je baje zgodil v Stariloki dne 7. t. m. Dasi je bilo vse to zlagano, da si se je s tem grdilo ljudstvo loškega okraja, vendar „Narod“ ni prekleal neresničnega poročila toliko časa, dokler mu ni državno pravdnštvo samo poslalo sporočila, da omenjena novica ni resnična. Kaj je lepše, dati vsakemu naslov, ki mu gre, ali pa z neresničnimi sporočili o roparskih napadih pred svetom grditi naš narod, to v razsodbo prepuščamo — „Narodu“. — Sploh nam pa zopet to dokazuje prepričanje pri „Narodu“. Kedor se hoče pripraviti na vsak način, dobra mu je za povod tudi — dlaka v jajci.

(Nepotrjena konfiskacija.) C. kr. drž. pravdnštvo celovško je zaplenilo 10. številko „Mir“-a zbog uvodnega članka „Naraščaj slovenskih častnikov“. C. kr. deželna sodnija pa konfiskacije ni potrdila, ker v onem članku ni mogla najti kakega razžaljenja častnikov ali ščuvanja zoper nje. C. kr. pravdnštvo je zoper to razsodbo vložilo priziv na višjo sodnijo v Gradcu.

(Za katoliško gimnazijo v Lincu.) združeno z deškimi semeniščem, podaril je mestni zbor linški svoto 50.000 gld. Ta sklep se je izvršil s 24 proti 7 glasovom. Ker je liberalni mestni zbor v Lincu podaril za katoliško gimnazijo tako lep znesek, pričakovati smemo, da bode, kadar mu bode predložena jednaka prošnja, v ta namen določil ljubljanski mestni zbor, o katerem pravijo, da ni liberalen, vsaj jednako lepo svoto. — Vederemo!

(Koroške novice.) Nemško katol. konstitucijsko društvo je dne 15. t. m. ob ogromni udeležbi zborovalo v Št. Lenartu v labudski dolini. — Vrtnarska razstava bode v Beljaku od 7. do 11. sept. t. l. — Postavno darilo je dobil J. Dobajnikar, p. d. Ujec v Skofičah, ker je z lastno nevarnostjo rešil smrti gospo Širovo pri Anenhofu ob Vrbskem jezeru. — Po mnogih krajih Koroške je že močno zavladala suša. Zadnje dni pa je izdatno zopet dežilo.

(Iz Rima.) Minulo nedeljo je bil v baziliki sv. Petra slovesno proglašen blaženim Ivan Davila Diego, rodod Španec iz Kadiksa. Dopoludanska slovesnost, katere se je udeležilo nad 7000 španskih romarjev in 20 španskih škofov, španski poslanik in na tisoče domačinov in drugih tujcev, je trajala nad dve uri. Popoldne ob 5. uri so bili navzoči tudi sv. Oča, katere je mnogoštevilna množica burno pozdravljala. Po vseh ulicah srečevali Špance, ki so vsaj na videz mnogo mirnejšega, resnejšega in prikupljivejšega značaja nego Italijani. — Pred nekaterimi leti je italijanska zbornica potrdila nov kazenski zakonik, ki določa ostre kazni za dvoboj. Toda postavodajci sami se malo zmenijo za te določbe, kajti „častivredni“ poslanci večkrat branijo in dokazujejo svojo čast in poštenje z orožjem, kot priče si izbirajo tovariše v zbornici. Dogovori se čisto vrše v zborničnem poslopju; morda utegnejo s časom boriti se celo v zbornici, kar bi posebno vleklo radovedne Italijane. Ni torej čudno, da je pred kratkim zbornica odklonila tri vloge državnega pravdnštva, ki je prosilo pooblastila, da sme kazensko postopati proti poslancem zaradi dvobojev. — Ko je bil nedavno kralj Umberto v Benetkah, obiskal je tudi cerkev St. Maria dei Frari. Župnik pokaže kralju sliko zadnjega patrijarha, rekoč: „To je slika zadnjega višjega pastirja, kateremu namestnika čakamo že dve leti. Benečani zaupajo, da bode Vaše velečastvo ugodno rešilo prošnjo“. Kralj odgovori: „Meni bi bilo všeč. Poznam priporočena kandidata in čislam njegove zasluge. Tudi sem prejel prošnjo od mnogih beneških katolikov; storil bodem, kar mi je mogoče, da ustrezem želji“. Kakor znano, je že skoraj pred letom od sv. Očeta beneškimi patrijarhom imenovan kardinal Sarto, toda vlada ga noče priznati, ker zahteva za kralja pravico prezentacije. Toda te pravice italijanski kralj nikdar ni imel, kakor znano. Sicer pa tudi drugod ne gre vse gladko!

(Novi zvonovi za Stari Trg pri Poljanah.) Dne 7. t. m. smo poročali, da so bili v tukajšnji livarni

g. Alberta Samasse posvečeni štirje novi zvonovi za farno cerkev v Starem Trgu pri Poljanah. Pristaviti, oziroma popraviti nam je, da je tri večje zvonove (teža 1383,5, 719 in 412 klgr.) daroval starotrški rojak dr. Jurij Sterbenec, župnik in dekan v Leskovcu; mali zvon (teža 260 klgr.) pa je podaril drug starotrški rojak, zlatomašnik Josip Sterbenec v Ljubljani.

(Komensko graščino) sta kupila včeraj na javni dražbi g. Šmid in tovariši, posestnika iz Gašteja pri Kranju za 44.050 gld. Pred tridesetimi leti je veljala le 25.000 gld. Tako se spreminja cena.

(Tržaško mesto in — vodovod.) Koliko časa se že vleče to pereče tržaško vprašanje, je znano predobro. Potrošilo se je skoraj 100.000 gld. za razne načrte in poizvedovanja in ves ta denar je vržen v morje. Ustanovilo se je tudi mesto „hidrauličnega inženjerja“, ki pa do danes še ni popolneno in sicer iz uroka, ker se ni oglasilo zadostno sposobnih prosilcev mej domačini. Zaradi tega se je odločilo najeti nekega Conti-ja, inženjerja iz Florence (Italija), ki pa menda ne bo sprejel te službe, ker se mu stavljajo pretehtni pogoji. Čudno, zelo čudno se nam zdi, da se ni našlo v Avstriji sposobnega človeka, ki bi mogel prevzeti to službo, ampak se ponuja takšno tujcu — inozemcu, kateri bode gotovo po nepotrebem trosil in sprejemal krvavo zasluženi avstrijski denar, katerega morajo mestjani v mestno blagajno plačevati.

(Iz Dobropoljske doline.) Odkar se železna cesta vije ob robu prijazne naše doline, se vse nekako bolj živahno giba in dviga. Pridno stavijo se nova poslopja. Pri kolodvoru si je že lansko leto nekdo zgradil novo gostilnico. Sedaj sta pa kar dva pričela delati si nove „male hotele“. Tudi delo s podaljšanjem šolskega poslopja se je začelo, ker se bo šola iz 3razrednice v 4 razrednico razširila. Ne daleč odtod poleg njive, — namenjene vedno še samo za drevesnico — zida veleposestnik S. precej veliko novo stavbo. Zraven pa so pripravljali za zidanje nove cerkvenikove hiše. In če še omenim, da se namerava pri kaplanskem vrtu — čemur se pa ovire stavijo — poprava plotu, ki od slabosti se ves tresoč usmiljenja prosi, potem v tem oziru nimam več kaj dostaviti. — Seveda bi k povzdigi prebivalstva največ pripomoglo to, ko bi se ustanovila kaka domača obrt, da bi ljudje tudi po zimi imeli delo in zaslužek, se posebno sedaj, ko Amerika ne daje več zavetja.

(Šola „Lege Nazionale“ v Devinu.) V nekem italijanskem časopisu piše nekdo, da se je, prišedši v Devin, križal, ko je zvedel, da se v devinski šoli poučuje v slovenskem jeziku. To se mu zelo čudno dozdeva in sicer tem več, ker je čital zgodovinsko knjigo Giuseppe Caprina, ki je to mesto opisal kot italijansko. Sam Caprin pa mu je priznal, da je pred pokojno grofice Hobenlohe, ki je lansko leto umrla na svojem posestvu v Devinu, izrazil neobhodno potrebo, ustanoviti laško šolo. Grofinja mu je na to odgovorila, da si bode stvar premislila. Ker torej ni bilo izgleda, da bi slovenska devinska občina in ne deželni šolski svet ustanovil laško šolo — odločila se je „Lege Nazionale“ ustanoviti tako lastno šolo, ne sicer, da obvaruje italijansko narodnost, temveč, da nastavi limanice slovenskim starišem, oziroma njih otrokom. Upati je, da takšna šola ne dobi ugodnih tal mej zavednimi Devinci.

(Samomor.) Danes dopoldne mej 10. in 11. uro se je ustrelil v Ljubljani vojak 17. pešpolka, z imenom Šterk, v tukajšnji vojašnici sv. Petra. Kroglja šla mu je skozi telo in zadela najbrž srce, ker je obležal takoj mrtev. Truplo prenesli so v vojaško bolnišnico. — Povod samomoru je baje strogo ravnanje od strani predstojnikov.

(Lokalne železnice.) S Koroškega: Mnogo se pri nas sedaj govori in piše o raznih železnicah. Celovčani in Spodnjekorošci se potegujejo za ljubeljsko železnico, Gorenjekorošci za tursko. Drogi, ki kažejo, kje bi imela teči ljubeljska železnica, stoje že tri leta; bode li kedaj tu žvižgal „lukamatija“, zna Bog! Pač pa se bodeta kmalu zidali progji Zeltweg-Volšberk in Spod. Dravograd-Velenje. — Sedaj se agituje že tudi za železnico Sinčaves-Mostič, pa Velikovec-Grebinj-St. Pavel. No, vse se bode zidalo, če drugod ne, pa na — papirju in v međenih govorih „bauerabundarjev“, ko treba ljudem trositi — pesek v oči!

(Razpisana učiteljska služba.) V Predosljih je na novo ustanovljeni dvorazredni ljudski šoli razpisana služba nadučitelja za stalno nameščenje. Prošnje je vložiti do 15. maja.

(Umrl je) g. Iv. Meraga, c. kr. tajnik pri glavstvu v Gorici 15. t. m. Pokopali so ga na Peči v Mirnu. N. v. m. p.

(Darovi) Za pogorelece v Stopičah daroval je č. g. A. Brodnik 5 gld.

Telegrami.

Dunaj, 20. aprila. Mizarskemu štrajku so se od včeraj pridružili tudi štrajki mizarskih pomočnikov za izdelovanje orodja in pa za mizarska dela v mlinih. Proti sklepom mojsterskega odbora, da se ni puščati v nobena pogajanja s pomočniki, je kacih 50 mojstrov že ustreglo zahtevam pomočnikov. Red se še ni motil.

Dunaj, 20. aprila. Dopoldne otvoril je cesar razstavo za ljudsko preživljenje in preskrbovanje vojne v rotundi. K sprejemu so prišli nadvojvoda pokrovitelj Franc Ferdinand Avstrijski-Este, nadvojvode Oton, Ludovik Viktor, Albreht, Rajner, več ministrov, zastopniki diplomacije. Odgovarjajoč na nagovor predsednika razstavnega odbora, rekel je cesar, da z veseljem pozdravlja podjetje, katero je izvršilo društvo za razširjenje kmetijskega znanja. Ta razstava predstavlja gospodarske vspehe v raznih ozirih, zlasti gledé na ljudsko preživljenje in preskrbovanje vojne. Izrekel je željo, da se doseže smoter v blagor vseh stanov, da bode razstava daljala primerno korist in spodbudo. Nadalje izjavlja mej živahnimi „hoch“-klici, da se razstava otvori. Na to je bilo predstavljanje tujih komisij, potem pa pod vodstvom nadvojvode pokrovitelja ogled dovršene zanimive razstave.

Krakov, 19. aprila. Poročila iz Novega Sandeaa poročajo, da v raznih krajih mesta

zopet začenja greti. Zaloge špirta v kletih so se razletele. Položaj je jako resen. 6000 ljudij je brez strehe. Pomanjkanje je grozno veliko. Več ljudij je ranjenih, nekateri so že umrli. Škoda zgorelega blaga znaša nad tri milijone.

Peterburg, 19. aprila. 200.000 vojakov pojde pred navadnim časom na dopust, da se hitreje spravijo poljski pridelki in pomanjšajo troški za vojno.

London, 20. aprila. Po sedemurni debati vsprejela je dolnja zbornica v prvem branju predlogo gledé iztiranih irskih zakupnikov.

Detroit, 19. aprila. Strajkujoči delavci so včeraj s cepini oboroženi napali delavce, s katerimi so nadomestili delavce pri mestnih delih. Policija je streljala. Ubila je dva delavca, pet pa ranila. Načelnik policije in trije policisti so ranjeni.

Premovana železovna tinktura lekarja Piccolija v Ljubljani se ne more primerjati s podobnimi navadno drastično vplivajočimi preparati, kateri so, če tudi sprva kaže, da močno vplivajo, škodljivi prebavljajočim organom. 584 8 10-10

Tujci.

18. aprila.

Pri **Maliću:** Klein, Bergmann, Plickher, Bresselmayr, Farnik, Schachrl, Pulitzer, Kobitschek, Bass, Klug, Kreidl, Stich, Schubert, Eckstein, Wanek, Ritschel, Wallerstein, Steiner, Pordes, trgovci in potovalci, z Dunaja. — Mayer iz Mogunca. — Ziffer iz Brna. — Salom, Turri, Culemann iz Trsta. — Binder iz Bregence. — Fr. pl. Gutmannsthal iz Novega Dvora. — Grossmann iz Monakovega.

Pri **Slonu:** Adolfin Strizko, O. Herz, Gruber, Glaser, Kriskche, Kobl, Franc Semen, Galitzenstein, Prasse z Dunaja. — Perme, Perutz, Krauseneck iz Trsta. — Zupan, župnik, iz Rodika. — Leder iz Gradca. — Roblek iz Radov-

ljice. — Dereani iz Zužemberka. — dr. Jagodic iz Tržica. — Kaučič z Razdrtega. — Wieser iz Maribora. — Hočevar iz Vel. Lašič. — Windhopp iz Brna. — Chrver iz Celja. — Tomšič Ljudevit iz Zagreba.

Pri **Juznem kolodvoru:** Vidoni iz Vidna. — Wolf z Dunaja. — Wagerer iz Trbiža. — Stare iz Stare Loke. — Strifol iz Starega Trga

Pri **bavarskem dvoru:** Josipina Schmelzer iz Gradca.

Pri **avstrijskem caru:** Cossovel, Jonda iz Pulja. — J. Kopotin iz Vipave.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut		733.5	11.0	brezv.	oblačno	10.70 dež
19. 3. u. pop.		733.9	14.2	sl. svzh.	dež	
9. u. zveč		734.5	9.6	sl. vzh.	del. jasno	

Srednja temperatura 11.6, za 2.3 nad normalom.

Nalaganje kapitalov.

4% zastavna pisma gališkega zemljiško-kreditnega društva, ustanovljenega 1842.

Pupilarno varna, fatiranja prosta, kavoijsko sposobna, tudi za vojaške ženišne kavojce porabljiva.

Hipotekovana v prvi vrsti, brez izjeme na posestvih vpisanih v deželni deski. Izključena so zagotovila na hiše in kmetijska zemljišča.

Hipotekarna vrednost: Na vsacih 100 gld. zastavnih pisem pride hipotekarnega pokritja gld. 253.33.

Varnost prve vrste z do prve polovice njih vrednosti zastavljenimi posestvi, vpisanimi v deželni deski, z zavezo zemljiško-kreditnega društva z vsemi svojimi aktivimi in rezervnimi zakladi, poleg tega še kakor pri avstro-ogerski banki s pravico politične eksekucije.

Ta zastavna pisma dobé se vselej po dnevnem kurzu v

J. C. Mayer-ja menjalnici v Ljubljani. 178 12-11

Iščem spretnega

solicitatorja

za odvetniško pisarno.

Pismene ponudbe do 26. aprila.

Dr. Ivan Šusteršič

236 3-2

v Ljubljani, Vegove ulice h. št. 8.

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporočá **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

St. 6566.

Razglas.

229 3-2

Komisijko **ogledovanje in razredovanje konj**, katero je zaukazalo c. kr. ministerstvo za deželno brambo v sporazumenju s c. in kr. vojnim ministerstvom za leto 1894, vršilo se bode za **okraj mesta ljubljanskega**

dné 1. in 2. maja

na **živinskem trgu poleg klavnice** na oddelku za konje v sledečem redu:

Dné 1. maja dopoldne ob 9. uri za I. okraj (šolski del); ob 10. uri za II. okraj (šent-jakobski del); ob 11. uri za III. okraj (dvorni del);

dné 2. maja dopoldne ob 9. uri za V. okraj (predkraj Hradetzky-jeva, Kurja- in Črna vas, Hauptmanca, Illova in Karolinska zemlja); ob 10. uri za IV. okraj (kolodvorski del).

Tega reda se je strogo držati. V obliže označenega kraja se vozovi radi reda ne bodo puščati smeli.

Ako bi pa ne bilo mogoče kakega konja pripeljati o pravem času k ogledu, mora se vzrok naznaniti mestnemu magistratu ali pa komisiji.

Za konje, ki so oproščeni predstave in za žrebeta, katera v tekočem letu ne bodo izpolnila četrtega leta, prinesiti bo spričevalo, sestavljeno v smislu § 7. ministerske naredbe z dné 18. sušca 1891. l., št. 35 drž. zak.

Gospodari konj se opozarjajo, da imajo vse premebe gledé svojih konj, ki se dogode v času od pričetka popisovanja do konca razredovanja t. j. za leto 1894, od 15. aprila do vštetelega 2. maja naznaniti mestnemu magistratu.

Za popisovanje konj in vóz vročili so se že posestnikom posebni popisovalni listi, katere jim je vestno izpolnjene vrniti mestnemu ekspeditu vsaj do 25. t. m.

Iz opazk na teh listih naj previdi vsak gospodar, kateri konji so oproščeni vsakoletne prijave in kateri predstave k razredovanju.

Gospodarji, kateri ne prijavijo ali ne predstavijo pravočasno svojih konj brez dokazanega tehtnega vzroka, kaznujejo se v smislu ministerske naredbe z dné 30. septembra 1857. drž. zak. št. 198, ali z globo do 100 gld., ali z zaporom 20 dni, vrhu tega pa imajo plačati vse stroške poznejšega razredovanja.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 12. aprila 1894.

Dunajska borza.

Dné 20. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 50 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 35 .
Zlata renta 4%, davka prosta	119 . 50 .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 . 90 .
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1003 . — .
Kreditne akcije, 160 gld.	353 . 75 .
London, 10 funtov stl.	124 . 80 .
Napoleonor (20 fr.)	9 . 91 1/2 .
Cesaraki cekini	5 . 88 .
Nemških mark 100	61 . 07 1/2 .

Dné 19. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	118 gld. 15 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 10 .
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 . 50 .
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158 . — .
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 . 25 .
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 50 .
4% kranjsko deželno posojilo	97 . 60 .
Kreditne srečke, 100 gld.	199 . 25 .
St. Genois srečke, 40 gld.	70 . 50 .

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. 75 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 . 50 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 . — .
Salmove srečke, 40 gld.	73 . 50 .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	49 . — .
Ljubljanske srečke	23 . 25 .
Akcije angio-avstrijske banke, 200 gld.	151 . 75 .
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2945	— . — .
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	107 . — .
Papirnih rubeljev 100	134 . 87 1/2 .

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnice.**